

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНИХ ВУЗІВ

В останній час у системі вищої школи відбувається інтенсивний пошук засобів активізації пізнавальної діяльності студентів у процесі навчання. Перед викладачем постає важливе завдання — підвищення ефективності підготовки спеціалістів на основі запровадження прогресивних форм і методів навчання. При цьому, перше місце займають завдання, які полягають не лише у максимальному рівні засвоєння наукової інформації, а й у формуванні практичних навичок, творчого мислення, можливості самостійного опанування матеріалом. Виникає об'єктивна необхідність, викликана тенденцією розвитку особистості, не тільки надання студентам певної суми знань, а й навчання їх використанню цих знань в практичній діяльності, та спираючись на цей фундамент самостійно й ефективно продовжувати процес самовдосконалення протягом всього життя.

Досвід активного навчання показує, що за допомогою його форм, методів і засобів можливо достатньо ефективно вирішувати цілий ряд завдань, які постають перед навчанням. Пропонуємо розглянути різні типи проведення лекцій, як одного із засобів підвищення ефективності засвоєння матеріалу студентами.

Перший тип — *інформаційна лекція*. Це класична лекція, яка полягає у передачі готових знань студентам через монологічну форму спілкування.

Другий тип — *проблемна лекція*, під час якої процес пізнання студентів наближується до пошукової, дослідницької діяльності. Даний тип лекцій забезпечує досягнення трьох цілей:

- засвоєння студентами теоретичних знань;
- розвиток теоретичного мислення;
- формування пізнавального інтересу до змісту дисципліни та професійної мотивації майбутніх спеціалістів.

Третій тип *лекція-візуалізація*. Дана лекція є результатом пошуку викладачем нових можливостей реалізації принципу наглядності. Проведення такої лекції полягає у послідовному розгорнутому коментуванні лектором, підготовлених візуальних матеріалів, які в повному обсязі розкривають тему даної лекції. Для цієї лекції можна використовувати різноманітні види матеріалів.

Четвертий тип *«лекція-удвох»*. Це вид лекції, під час якої відбувається діалогічне спілкування двох викладачів, або фахівців, між собою.

Протягом лекції моделюються реальні професійні ситуації обговорення теоретичних питань з різних позицій двома спеціалістами однієї галузі, наприклад, представниками різних наукових шкіл, або теоретиком і практиком. При цьому необхідно прагнути показати студентам культуру спільного пошуку вирішення проблемної ситуації. Необхідно зазначити, що даний тип лекцій вже самою своєю формою змушує студентів підключатися в процес вирішення проблеми, а наявність двох джерел інформації змушує їх порівнювати різні точки зору та робити вибір.

П'ятий тип — *«лекція з попередньо запланованими помилками»*. Викладач, готуючись до даного виду лекцій, закладає у її зміст певну кількість помилок, перелік яких він приносить на лекцію та оголошує наприкінці (підбираються найбільш типові помилки, які зазвичай допускаються студентами). Ці помилки повинні бути достатньо зауальовані, для чого необхідною умовою є високий рівень оволодіння матеріалом лектора та лекторська майстерність. Студенти під час такої лекції зазначають у конспекті знайдені помилки і називають їх на завершальному етапі лекції (10—15 хвилин). Дана лекція здатна не лише контролювати знання, а й активізувати та стимулювати.

Шостий тип — *«лекція-прес-конференція»*. Дана лекція починається з оголошення теми та пропозиції лектора поставити йому письмові питання по даній темі. Кожний студент протягом 3—5 хвилин повинен сформулювати найбільш на його думку цікаві питання. Далі лектор протягом 5 хвилин згрупує питання за їх змістом і починає лекцію.

Особливо необхідно зауважити, що викладення матеріалу будується не шляхом відповідей на поставлені питання, а у вигляді логічного, послідовного викладення матеріалу, розкриття теми, під час якого формулюються відповідні відповіді. На завершення лекції викладач підбиває підсумкову оцінку питанням, які відображують знання та інтереси студентів.

Теоретичний аналіз педагогічного досвіду викладання у навчальних закладах показує, що найбільш характерним напрямком збільшення ефективності вузівської освіти, формуванні практичних навичок та творчих здібностей є створення таких педагогічно-психологічних умов, при яких студент може:

- зайняти активну особисту позицію;
- в найбільш повній мірі розкритися як майбутній спеціаліст.